

लहना

व्यवसायिक पत्रकारिता, थौया आवश्यकता

LAHANA WEEKLY

वा:पौ

सा:गु भिंगु मरिचरिया नितिं
लुमंका दिसँ ।लक्ष्मण गजमाल 'चिलिमि'
प्रोप्राइटर

लाखा छँ

LAKHA CHHEN

सोह्रखुटे, वडा नं. १६, येँ, फोन नं.: ८३६०७५८

थुकि दुने

समावेशीता ल्यंकातयगु आन्दोलनय
नेवा:तयगु सरोकार
श्रीकृष्ण महर्जन - २गुर्यात हनीगु पुनिह : गुरु पुनिह
कल्याण मित्र - ३

साहित्य - ६

भूषणप्रसाद श्रेष्ठ
धुब मधिकर्मि
पुष्कर माथेमा

ल्लो-अप

मिनभां बज्जाचार्य
वरिष्ठ प्राविधिक

मेयर चिरीबाबुया हठ नीति व कार्यक्रम 'डेटलक'

बहुमत नगरसभाया दुज:पारखें संशोधन प्रस्ताव, प्रमुख महर्जन धा:सा थ:गु हे अडानय

लहना संवाददाता

यल महानगरपालिकाया नीति व ज्याइव:
'डेटलक'य ला:गु दु ।

बहुमत नगरसभाया दुज:तयसं
२०७६/०७७या ज्याइवलय त:गु संशोधन
प्रस्तावयात कया: सहलह याना: सहमतिइ
हयगु प्रकृया न्ह्या: मवनेवं नीति व ज्याइव:
हे 'डेटलक'य ला:गु ख: । महानगरपालिकां
आ:तक नं नीति व ज्याइव: नगरसभापाखें
पारित याना: सार्वजनिक यायफूगु मडुनि ।
थुकिया दोष प्रमुख चिरीबाबु महर्जन
विपक्षी दलया नगरसभाया दुज:पिन्त बिया
वयाच्चनादीगु दु ।

थुगु अवस्थाय विपक्षी दलया
वडाध्यक्षपिन्सं आइतवा: महानगरपालिका-
३या सभाहलय पत्रकार सम्मेलन याना:
प्रमुख महर्जन संशोधन प्रस्तावयात काय:
सहलह हे याके मवीत मुँज्या हे स्थगित याना:
अलोकतान्त्रिक संस्कार क्यंगु द्वप बियादिल ।

६६म्ह नगरसभां २२ गते च्वंगु नगरसभाय
१०गु बुँदे संशोधन प्रस्ताव त:गु ख: । प्रमुख
महर्जन हयादीगु नीति व ज्याइवलय खास
हे न्ह्युपन व जनहीतकारी विषय मडुगु धासैं
उगु प्रस्ताव त:गु ख: । नगरसभा दुज: श्याम
महर्जन प्रस्तावक व मेम्ह नगरसभाया दुज:

दिनेशजङ्ग पाण्डे समर्थक दुगु उगु प्रस्तावय २२
म्ह कार्यपालिकाया दुज:पिन्सं उकी सहमति
क्यंगु ख: ।

वंगु असार २४ गते च्वंगु मुँज्याय
प्रस्तावया विषयस सहलह याकेत माग तयसं
प्रमुख महर्जन ३१ गतेतकया नितिं नगरसभाया
मुँज्या स्थगित यानादीगु ख: । संशोधन
प्रस्तावया विषयस सहलह न्ह्य:ने यंकेमा:गु
बहुमत नगरसभाया दुज:तसैं माग या:गु ख: ।

**बजेट दयकेगु विधि व प्रकृया अवलम्बन मया:गु हे न्हापांगु दोष ख: । व लिपा
समन्वयया नितिं प्रमुख महर्जन लचकदार मज्जुगु मेगु त:धंगु समस्या जुल ।**

थजा:गु इलय प्रमुख महर्जन गुगु इलय सहलह
यायगु गुगु इलय मुँज्या तयगु जिगु अधिकारया
खँ धयादिसैं मुँज्या स्थगित यानादीगु यल
महानगरपालिका वडा ल्या: ३या वडाध्यक्ष
श्रीगोपाल महर्जन धयादिल ।

बजेट निर्माण प्रक्रियाय समस्या

बजेट दयक्यु इलय हे मा:कथं सहलह
याके मब्यूगु नं वडाध्यक्षपिपाखें कृिखेनेगु ज्या
जुगु दु । वडाध्यक्ष महर्जनयाकथं बजेटयात
कया: स्थानीय राजश्व परामर्श समिति,
स्रोत अनुमान तथा बजेट सीमा निर्धारण
समिति, बजेट तथा कार्यक्रम तर्जुमा समितिइ
पर्याप्तकथं सहलह हे मज्जुगु ख: । 'प्रमुख

महर्जन उसौय मडुगु धका: विदाय च्वनादिल ।
उप-प्रमुखयात तकं मुँज्या तयगु अधिकार
बियामदी ।' वडाध्यक्ष महर्जन धयादिल ।

'बजेट दयकेगु विधि व प्रकृया अवलम्बन
मया:गु हे न्हापांगु दोष ख: । व लिपा समन्वयया
नितिं प्रमुख महर्जन लचकदार मज्जुगु मेगु त:धंगु
समस्या जुल ।' वडाध्यक्ष महर्जन धयादिल ।
३१ गते पारित मज्जुगु धा:सा छु जुइ ?
स्थानीय तगिम असार ३१ गतेतक नीति

व ज्याइव: पारित याना: सार्वजनिक यायगु
ज्या क्वचायकेमा:गु प्रावधान दु । असार
१० गते न्ह्या:गु नगरसभाया मुँज्या असार
१७, १८, २२ व २४ गते याना: मुक्कं ५न्हु
च्वनेधुंक्यु दु ।

आ:तक नं नीति व ज्याइव:यात
कया: सहलह क्वचा:गु मडुनि । नगरसभाय
विनियोजित बजेट, आर्थिक विधेयकयात
कया: सहलह हे ज्जुगु मडुनि । कथं कदाचित
पारित मज्जुसा उकिया दोष विपक्षीयात बीगु
नियतं हे ३१ गते नगरसभाया मुँज्या त:गु
नं वडा ल्या: ५या वडाध्यक्ष विकासमान
श्रेष्ठया द्वप दु ।

असार मसान्ततकया दुने नं नीति व
ज्याइव: पारित याना: सार्वजनिक याय मफसत
धा:सा संघीय सरकार महानगरपालिकायात
बीगु अनुदान दीफु । 'ईया प्रेसर'य विपक्षीयात
क्वत्थला: हे नीति व ज्याइव: पारित याकेगु
सोच प्रमुख महर्जनयाके खनेदत । थ:
अल्पमतय ला:सा नं प्रमुख महर्जनया थजा:गु
दम्भ व हठ दुगु जुयाच्चन । थ:गु बहुमत दुगु
ख:सा चु जक याइगु जुइ ?' वडा ल्या: २४या
वडाध्यक्ष दिनेश कार्की धयादिल ।

कार्यपालिकाया मुँज्याय वडाध्यक्षपिन्सं
छुं खँ तयसात कि 'छ मेयर कि जि मेयर'
धाइगु, 'जिगु निर्देशन मानय यायगु कि मयायगु'
थेजा:गु मर्यादाहीन व वडाध्यक्षपिनत तसकं
क्वह्यंकेगु व तुच्छ व्यवहार याइगु नं वडा
ल्या: २१या वडाध्यक्ष रवीन्द्र महर्जन पत्रकार
सम्मेलनय जानकारी बियादिल ।

विपक्षीयात जक मखु, फरक बिचा:
व सोच तयसात कि नेपाली कांग्रेसया
वडाध्यक्षपिन्त तकं प्रमुख महर्जन दुर्व्यवहार
याइगु ख: । न्हापा प्रमुख महर्जन थ:गु पार्टीपाखें
निर्वाचित महानगरपालिका वडा ल्या: १६या
वडाध्यक्ष निर्मलरत्न शाक्य, वडा ल्या: १३या
वडाध्यक्ष गणेश केसीयात नं अपमानजनक
व्यवहार यानादीगु ख: ।

ल्यं ७ पेजय

'सप्तपाताल' पुखूयात कया: सर्बोच्चया आदेश

सार्वजनिक पुखूयात पुन:जीवन
बीगु स्थानीयबासीया डेढ दशक
ता:हाक: कानूनी संघर्षयात सर्बोच्च
अदालतं तिव: ब्यूगु दु । यलया
लगांख्यलय च्वंगु 'सप्तपाल पुखू'यात
पुलांगु हे स्वरुपय दयकेत माग यासैं
स्थानीय न्ह्यलुवातयगु पक्षय सर्बोच्च
आदेश ब्यूगु ख: ।

न्यायाधीसद्वय दीपक मार
कार्की व तेजबहादुर केसीया मंका:
इजलासं पुखूया जग्गाय दयकात:गु
ब्वनेकृथिलिसैया संरचना चीकेत माग
यासैं स्थानीयया पक्षय आदेश व:गु
ख: । पुखू अतिक्रमण यायां लिपाखुसी
उगु पुखूया जग्गा अतिक्रमण यासैं
नमूना मच्छिन्द्रनाथ स्कूल सञ्चालन
याना वयाच्वंगु ख: । थौं कन्हय
ब्वनेकृथिया नामय दुगु जग्गायात
सार्वजनिकय हिला: पुखू दयकेफइ ।
स्थानीय न्ह्यलुवातयकथं पुखू १४पी
स्वयां अच: लागाय न्यावनाच्वंगु
ख: । छचाखेरं पुखूया जग्गा क्वत्थला:
थौं कन्हय मुक्कं थ्यंमथ्यं निपी जग्गा जक

ल्यं दनी । अन ल: मडु, मुक्कं घाँय बुया
वयाच्वंगु अवस्थाय दु ।

यलया भूमिगत जलभण्डारय ल:
हाकनं जायकेगु परम्परागत पुखू मध्ये
'सप्तपाताल'यात मू पुखूकथं कयात:गु
ख: । थुगु पुखू यल देय्या नितिं ल:या
'रिजर्भर' ट्यांकी नं ख: । उगु पुखुलिइ
ज: जायधुंका: यल देशय दुगु ल्वहीहिंति
व तुँथिइ ल: वइगु/जाया वइगु ख: ।

अथे हे थुगु पुखूया मेगु महत्वपूर्ण
पक्ष धइगु पुखुलिइ ल: जायकेत लेलेया
त्यांकाभैरवय मुहानं राजकुलो दयका: ल:
हयात:गु ख: । सप्तपाल अर्थात पृथ्वीया
क्वय दुगु ७गु लोक मध्ये दकलय क्वय
ला:गु लोक ख:, गुकियात 'नागलोक' नं
धाइ ।

ल्यं ७ पेजय

तान्व:या पासा
कुल्फी
भापिया दिसँ ।
Himalayan Ice

धौ दुरु ध्य: बटर व
क्रिम बजारय उपलब्ध दु

मुयंविनायक नगरपालिका, वडा नं.: १, सिरुटार घन्सा, ख्वप
९८४३३५३७५१, ९८१३३४९०१५, ९८१८६७८७२५

Binod Maharjan
9841369552, 9808644666

बि.आर्ट्स

B. Arts

Nayabazar, Kirtipur
4335491, b_arts@hotmail.com

- Banner, Flex Board
- Glow Sign Board
- Sticker Cutting / Printing
- Screen/ Rubber Print
- Self-ink/ Rubber Stamp
- PVC(ID)/ Visiting Card
- & all kinds of press works

सम्पादकीय

डुबानयात कया: सरकारं दीर्घकालीन पला: ल्हवनेमा:

नेपालय मनसुन लिबाक्क शुरु जुल, तर उगु मनसुनया हुनिं स्विनिगलिसें नेपा:या पूर्वी व मध्य क्षेत्रया अप्प: धइथें जिल्ला डुबानय लात। स्विनिगलिय जक ११५ मिलिमिटर वा व:गु ख:। तर थुलि वा वय वं स्विनिगलय खुसिं ताण्डव प्याखं क्यन। गुगु तसकं दु:खदायी ख:।

अथे हे, स्विनिगलं पिने पूर्वी व मध्य क्षेत्रया अप्प: धइथें जिल्ला डुबानय लायवं सरकारं खुसिवा: व चलखं प्रभावित जूपिन्त उद्धारलिसें राहतया नितिं इनाप यात। थुकियात कया: केन्द्र सरकारपाखें स्थानीय तगिपाखें चल: व खुसिवालं प्रभावित जूपिन्त राहत इनेगु नं क्व:छित व उकथं हे निर्देशन बिल कि उकिया नितिं मेमेगु शीर्षकपाखें जूसां राहत बीगु यदि मगा:सा केन्द्रय पौ छ्वया: बजेट निकासा याना: राहत बीगु। थ्व छमू बांला:गु पक्ष खत, तर सरकारया दायित्व धइगु थ्व हे जक ख:ला ? छमू न्हयस: नं ब्वलंगु दु।

असार वल कि नेपा:या पहाडी लिसें तराई लागाय न्हयाबलें थजा:गु हे विपति शुरु जुइगु ख:। थ्व सकस्यां स्यूगु खं ख:। नेपा:या हरेक खुसिइ बहाव अप्पया वनेवं तराई डुबानय लाइगु धइगु सामान्य जुइथुं कल। तर थजा:गु स्थितियात धा:सा सरका न्हयाबलें मौन हे च्वनाच्वंगु खनेदु, अर्थात थुकिया दीर्घकालीन उपाय मालेगु ज्या गबलें नं या:गु खनेमदु। जब संकट ब्वलनी, अलय सरकारं थजा:गु निर्देशन बीगु याइ, गुकिं याना: जनतां न्हयाबलें सास्ती जक फयमालाच्वंगु दु।

थुगु समस्याया दीर्घकालीन उपाय मालेगु ज्या मया:गु छमू हुनिं धइगु भारतलिसे पुलिं चुइगु प्रवृत्ति ख: धा:सां पाइमखु। अर्थात भारतं नेपालं पिहांवनीगु खुसिया ल:यात पनाबीगुलिं थजा:गु समस्या वयाच्वनीगु ख:। भारतं नेपा:या तराई सीमानाय अप्प: धइथें थासय बाँध दयेकात:गु दु। अन दयेकात:गु बाँधया लुखा मनसुनया इलय अर्थात खुसिवा: वइगु इलय तिना बीगु हुनिं नेपा:या भूभाग जलमन जुइगु जक मखु, नेपा:या सलंस: बस्ति डुबानय लाइगु ख:। नकतिनि हे जक, कोशी खुसिइ ल: खतराया चिं थाहां वनेवं ५६गु मध्ये ३६गु जक लुखा चायकेवं भारतया विहारय च्वंगु छुं छुं बस्ति डुबानय लात धका: कोशी ब्यारेजया लुखा तीत दबाब बिल।

अथे हे, रौतहटया गौरलिकक भारतया सीमानाय दयेकात:गु बाँध मचायकूगुलिं रौतहट पूर्वक हे डुबानय लात। तर, प्राकृतिककथं हे बाँध तज्यायेवं नेपालय मुनाच्वंगु ल: पिहां वन, थ्वया नापनापं भारतया छुं छुं थासय ल: दुहांवनेगु शुरु जुल।

भारतं नेपा:या सीमानाय दयेकात:गु बाँधया हुनिं नेपा:या तराईया अप्प: धइथें भूभाग व बस्ति डुबानय लानाच्वंगु धइगु खँय निगु मत मदु। थ्व खँ स्यूसां नं नेपालं भारतयात उगु बाँध चीकेगु नितिं गबलें इनाप या:गु मदु। तराईलय लक्ष्मणपुर बाँध दयकूगु इलय तत्कालीन नेकपा एमालें थुकियात कया: तसकं विरोध या:गु ख:, तर थौंकेन्हय जक मखु, जब सत्ताय उगु पार्टी वनी, उकियात कया: स: छस: तयत तकं ग्याना: मखंपह: यानाच्वंगु भी सकस्यां स्यू।

मनसुनया इलय तराईया भूभाग न्हयाबलें डुबानय लाइगु छमू नियति हे जुइथुं कल। थुकियात कया: सरकारं दीर्घकालीन उपाय मालेमा:गु थौंया आवश्यकता ख:। राष्ट्रियतायात कया: गुलि न्ववाय अ:पू उकियात कार्यान्वयन याय उलि हे थाकु धइगु खँय सकस्यां स्यूगु हे खँ जुल। उकिं आ:या सरकारं नं अल्पकालीन मखु, दीर्घकालीन उपायया नितिं न्हयाथें जा:गु पला: ल्हवनेत सरकार तयार जुइमा:गु इलं थ्वयाच्वंगु स: ख:। थुकियात बिचा: याना: सरकारं पला: ल्हवनेमा:गु थौंया माग व आवश्यकता नं ख:।

त्वमिपिन्त इनाप

लहना वा:पतिइ लेख, रचना, रिपोर्ट व समाचार छ्वयादीफइ। छिकपिसं छ्वयादीगुयात थुगु वा:पतिइ थाय बिचाच्वना। पिदंगु च्वसुयात उचित पारिश्रमिक बीगु नं सुचं बिचाच्वना।

लहना वा:पौ

भोछें, यें

lahana.news@gmail.com

समावेशीता ल्यंकातयगु आन्दोलनय नेवा:तयगु सरोकार

राज्यपाखें हे संविधानया भावनाया अ:ख: लिपांगु इलय वया: स्थायी सरकारया स्मय च्वनीपिं कर्मचारी भर्नायात कया: समावेशीतायात बेवास्ता याना: आरक्षण कोटायात तकं थ:पिनिगु पक्षकथं अर्थात खस आर्यया पक्षकथं व्यवस्था याना: कर्मचारी माग या:गुलिं नेपा:या आदिवासी जनजाति, मधेसी, दलित, उत्पीडित समुदाय सकलें छप्पं जुया: आन्दोलनय कुहां वयाच्वंगु दु।

श्रीकृष्ण महर्जन

नेपालय भिदंया जनयुद्ध, २०६२/६३या जनआन्दोलन, मधेश विद्रोह, आदिवासी जनजाति आन्दोलन, भाषिक आन्दोलन, दलित आन्दोलन, मिसा आन्दोलन, अपाङ्गता जूपिं मनूतयगु, मुस्लिम व ल्यूने लानाच्वंगु लागया जनताया आन्दोलननापं अधिकार प्राप्ति या नितिं थीथी आन्दोलन/सङ्घर्षया जगय संघीयता, गणतन्त्र, समानुपातिक समावेशीता, धर्मनिरपेक्षता स्थापित जूगु तथ्ययात आत्मसात यासें उत्पीडित नापं विभेदय लाकात:गु वर्ग, जाति, क्षेत्र, लिङ्ग, समुदायया नितिं संघर्षपाखें व्यवस्था जूगु संवैधानिक नापं कानूनी हक-अधिकारया संरक्षण यायमा:गुलिं; नेवा: संस्कृति व सभ्यता गुथि संस्कृति यात राज्यं या:गु हस्तक्षेपया विरोध याना: गुथियात प्रथाजन्य संस्थाया रूपय स्थापित यायत गुथियात स्वायत्तता बीगु नितिं राज्ययात दबाव बीमा:गु थौंया आवश्यकता जुयाब्यूगु दु। राज्यपाखें हे संविधानया भावनाया अ:ख: लिपांगु इलय वया: स्थायी सरकारया रूपय च्वनीपिं कर्मचारी भर्नायात कया: समावेशीतायात बेवास्ता याना: आरक्षण कोटायात तकं थ:पिनिगु पक्षकथं अर्थात खस आर्यया पक्षकथं व्यवस्था याना: कर्मचारी माग या:गुलिं नेपा:या आदिवासी जनजाति, मधेसी, दलित, उत्पीडित समुदाय सकलें छप्पं जुया: आन्दोलनय कुहां वयाच्वंगु दु। वर्तमान सरकार कार्यान्वयन यायमाल धका: स्वयं उत्पीडित समुदाय आन्दोलनय कुहां वयमा:गु धइगु तसकं हे बांमला:गु खँ ख:। राज्य स्वयं संविधान पालना याकेत व यायत तयार जुइमा:गु ख:सा उकिया अ:ख: राज्ययात संविधान कार्यान्वयन याकेगु नितिं धका: उत्पीडित समुदाय आन्दोलनय कुहां वयाच्वंगु दु।

स्वयंबल्य सामान्य खँथें च्वं आरक्षणया विषय, तर बास्तवय थ्व तसकं महत्वपूर्णलिसें दीर्घकालीन लिचव: लाइगु ख:। थौं लोकसेवा आयोगपाखें वनीमह कर्मचारी हे कन्हय वना: नेपाल सरकारया सचिव जुइगु ख:। जिल्ला प्रशासन कार्यालयया प्रमुख जुइगु ख:। प्रधानत्री कार्यालयया सचिव जुइगु ख:। उपत्यका विकास प्राधिकरणया प्रमुख जुइगु ख:। स्थानीय सरकारया कार्यकारी जुइगु ख:। अलय प्रदेश सरकारया नं जिम्मेवार कर्मचारीत जुइगु ख:। इपिं राजनीतिक पार्टीया नेताथें न्यादंया नितिं जुइगु मखु, इपिं ला पीदंतक च्वनीपिं ख:। अथे धइगु कर्मचारी धइपिं स्थायी सरकार ख:। राजनीतिक पार्टीया नेता मन्त्री वा स्थानीय व प्रदेश सरकारया प्रमुख जुयावल धा:सा नं इमित सञ्चालन याइपिं जुइगु

ख: कर्मचारीत। अलय देययात गुखेपाखे यंकेगु धइगुलिइ इमिगु भूमिका त:धंगु जुइ। स्विनिगलं नेवा:तयत विस्थापित याकेगु वा मयाकेगु धइगुनिसें नेवा:तयगु संस्कृति, सम्पदालिसें पहिचानया सवालय राज्यं गजा:गु नीति कायकेगु धइगु सवालय नं कर्मचारीतयगु त:धंगु भूमिका जुइ। उकिं कर्मचारी धाइपिं धाथें धायगु ख:सा देयया स्थायी सरकार ख:। स्थायी सरकारय वनीपिं मनूतयगु सवालयात हे चीधं तायकल धा:सा उकिं कन्हय त:धंगु लिचव: लाइगु अवस्था ख:। व नं संविधान, नियम, कानूनया अ:ख: माग यायगु जूसा आन्दोलन यायमानि बाय मेगु छुं यायमानि धायगु, तर संविधानं हे बियात:गु अधिकारयात तकं कार्यान्वयन यायत राज्ययात दबाव बीगु ज्या मयात धा:सा

तकं राज्य तयार जुयाच्वंगु मदु। थ्व धइगु राज्य पक्ष अलय प्रमुख राजनीतिक दलया शीर्ष नेतातयसं तकं आदिवासी जनजाति अलय उत्पीडित समुदायया भावनायात सकारात्मक रूप कयाच्वंगु खनेमदु। उकिं जायज व संविधानकथंया माग जूसां नं पूर्वकेगु कथंया ज्या न्हयाकाच्वंगु मदु। बरु अ:खतं लोकसेवा आयोगया विज्ञापनया ज्यायात प्रक्रियाकथं जाँच कायगु ज्या तकं यानाच्वंगु दु। उकिं याना: सरोकारवाला पक्ष आक्रामक रूप प्रस्तुत जुइगु स्वाभाविक हे ख:। संसदया राज्य व्यवस्था समिति तकं व विज्ञापन संविधानया भावनाकथं मजुल धाय थुंक्कू दु। उकिया अर्थ संसद हे संविधानकथं विज्ञापन मजुल धा:गु ख:। संसद धइगु जनतां निर्वाचित समिति ख:। जनता सार्वभौमसत्ता ख:। अलय संसद धा:गुयात तकं बेवास्ता

आदिवासी जनजाति, मधेसीनिसें उत्पीडित समुदायपाखें आन्दोलन यानाच्वंगु दु, थ्वपाखें नेवा:त ब्यागलं च्वनेफइगु अवस्था हे मदु। उकिं हे जुइ, थौं नेवा:त नं आन्दोलनय कुहां व:गु दु। समावेशी आन्दोलनया नितिं नेवा: समन्वय समिति नीस्वना: गुकथं आन्दोलनय कुहां वल, बास्तवय थ्व तसकं बांला:गु ज्या या:गु दु। थुगु ज्यायात पूर्वकेगु नितिं सकल नेवा:त छप्पं छधी जुया: न्हया: वनेमा:गु आवश्यकता दु।

कन्हय वना मेमेगु उपलब्धी गुकथं कायफइ धका: न्हयस: ब्वलनीगु स्वभाविक हे ख:।

राज्यनापं सरकार समावेशीकरणया लँपु नाला वनेमा:गु थासय बहिष्करणया लँपुइ न्हया: वंगुलिं, सलंस: दँ न्हय:निसें बहिष्करणय लाकात:पिं आदिवासी जनजाति, मधेसी, दलित, मुस्लिम, मिसा, अपाङ्गता जूपिं मनूत व ल्यूने लानाच्वंगु क्षेत्रया जनता विरुद्ध श्रृङ्खलाबद्ध अन्त्या: व विभेद यायत/याकेत राज्यया प्रमुख अङ्ग व्यवस्थापिका, कार्यपालिका व न्यायपालिका फुक्क थासय छमू जक जातियापिं खनेदुगुलिं धाथें नेपा:या आ:या अवस्था गथे ख:, अथे हे राज्यया हरेक अङ्गय थ्यंकेगु नितिं ला समावेशीतायात कार्यान्वयन यायमा:गु ख:। व नं आ:या अवस्थाय बहिष्करणय लाकात:पिं आदिवासी जनजाति, मधेसीनिसें उत्पीडित समुदायपाखें पूर्ण समानुपातिक समावेशीताया नितिं स: थ्वयकाच्वंगु हे मदु। नितान्त संविधानय ब्यवस्था जूकथं ४५गु प्रतिशत आरक्षणया व्यवस्था यायमा: जक धयाच्वंगु दु। थुकियात कार्यान्वयन यायत

याना वनाच्वंगु खनेदु।

बास्तवय आरक्षण धइगु समावेशीताया पला: ख:। अलय समावेशीता धइगु संघीयताया मूल आधार ख:। थौं संघीयतायात हे प्रहार याना: संविधानया मूल मर्मलिसें समानुपातिक समावेशी सिद्धान्त अ:ख: प्रकाशित या:गु लोक सेवा आयोगया विज्ञापन व प्रक्रिया तुरुन्त रद्द याना: आरक्षण सुनिश्चिततालिसेया विज्ञापन अविलम्ब पुन: प्रकाशित यायमा:गु जूगुलिं व विभेदकारी राज्य सरकारया विरुद्ध छमू जक विकल्प आन्दोलन बाहेक मेगु मदु। उकिं गुकथं आदिवासी जनजाति, मधेसीनिसें उत्पीडित समुदायपाखें आन्दोलन यानाच्वंगु दु, थ्वपाखें नेवा:त ब्यागलं च्वनेफइगु अवस्था हे मदु। उकिं हे जुइ, थौं नेवा:त नं आन्दोलनय कुहां व:गु दु। समावेशी आन्दोलनया नितिं नेवा: समन्वय समिति नीस्वना: गुकथं आन्दोलनय कुहां वल, बास्तवय थ्व तसकं बांला:गु ज्या या:गु दु। थुगु ज्यायात पूर्वकेगु नितिं सकल नेवा:त छप्पं छधी जुया: न्हया: वनेमा:गु आवश्यकता दु।

नां : मिनभा बजाचार्य
मां : हिराशोभा बजाचार्य
अबु : नीलमुनि बजाचार्य
थायबायु : लग, दलाछि, येँ महानगरपालिका-२१
 (थौकन्हयु शंखमूल, येँ ।)
शिक्षा : डिप्लोमा इन रेडिया इलेक्ट्रॉनिक्स
 इन्स्टिच्यूट अफ इन्जिनियरिङ्ग, पुल्चोक क्याम्पस
 व्याचलर डिग्री इन एजुकेशन

लजगा:
 वरिष्ठ प्राविधिक अधिकृत, रेडिया प्रसार सेवा विकास समि
 सिंहदरबार केन्द्रीय कार्यालय ।
अनुभव :
 साउण्ड इन्वार्ज, अन्तर्राष्ट्रिय सम्मेलन केन्द्र, बानेश्वर
 (वि.सं. २०५१ निसै २०६१तक)
तालिम :
 डिजिटल नेटवर्क सम्बन्धि लक्ष्म्या तालिम, जर्मनी (वि.
 २०६६), लिसै सम्बन्धित विषयस थीथी तालिम

समिति,

र

(वि.सं.)

लहना

LAHANA WEEKLY

काशी

मिनर्भा बज्राचार्य

वरिष्ठ प्राविधिक

कृषि : नृपेन्द्रलाल श्रेष्ठ

स्वम्ह चिबाखंमिलिसे खँल्हाबँल्हा

भूषणप्रसाद श्रेष्ठ

चिबाखं धयागु छु खः ?

'चिबाखं' पद्यात्मक गद्यया स्याच्चुगु कला खः । थ्व पिने पलेलप्लेय् लाः गु लःगुलिथे खनेदइ, तर दुने धाःसा समुद्रया लःथे सम्पूर्ण जुयाच्चनी । चिबाखं बांलाःगु Black & white किरा खः, थुकिं व्वमिपिनत

रंगीन किरां बीगु आनन्दानुभूति याकी ।
नेपालभाषा साहित्य चिबाखंया अवस्था गथे दु ?

छुं दशक न्हयःतक नेपालभाषा साहित्य ख्यलय् चिबाखं च्वइपिं बाखंमित छपा ल्हाःया पतिंचाय् ल्याः ख्याय्त जक गाः । थौंकन्हय् निपा ल्हाःया पतिंकुचाय् मन्थने धुंकल । स्तरया खँ मल्हायगु खःसा ।

नेपालभाषाया चिबाखं धात्थे चिबाखंथे मजूसे चिहाकःगु बाखंजक जुयाच्चंगु दु । छिगु छु बिचाः दु ?

छथ्वः बाखं च्वमिपिनसं अंग्रेजी भाय् या कजयचत कतयचथया शब्दानुवाद यानाः बाखंयात 'चिबाखं' धयाच्चंगु दु । गुम्हं गुम्हं समालोचकत नं थ्व हे भ्रमय् लानाच्चंगु खनेदु । 'कविता' व 'गद्य कविता' निगू थीथी विधा खःथे 'चिबाखं' व 'बाखं' नं बिस्कं बिस्कं विधा खः ।

धुब माधिकर्ति

चिबाखं धइगु छु खः ?

थ्व खँवलं हे सीदु चिबाखं धइगु चिहाकःगु बाखं । तर साहित्यय् थुलि जक धयां उकिया म्हासीका वा परिचय पूर्वनी मखु । चिहाकःगु धाय् गुलि चिहाकःगु, उकिया छु छु तत्वत माः, उकिया विशेषता छु गथे धइगु खँ न वइ । छुं छगू घटना, विषय, प्रसंग क्षण वा अनुभूतियात छुं नं कथया भूमिका व ब्याख्या मयासे स्याचु पहलं उग्रमय् ब्वयाबीगु हे चिबाखं खः ।

नेपालभाषा साहित्य चिबाखंया अवस्था गथे दु ?

थ्व न्हयसलं न अनुमान याय्फु

नेपालभाषाया चिबाखंया अवस्था उलि बांलाः मजु । अय् जुगुलिं हे थ्वया अवस्थाया बारे न्येनेकने याय् मालाच्चंगु खः । न्हयसः दंगु खः । अथे ला नेपालभाषाया सकतां विधाया अवस्था थुथाय् सन्तोष याय्वहः जुयाच्चंगु मदु । चिबाखंया अवस्था न अथे अथे हे खः । तर थुकिया अर्थ निराशा थ्यक नं मखु । सन्तोष याय्वहः मजु धका धाय्माःगु कारण छु धाःसा भनीगु भाषाया इतिहास व थ्वया निरन्तरतायात स्वयंबलय् भी साहित्यया ख्यलय् थौं गन थ्यनेमाःगु खः, गुलि च्वन्हाय्माःगु खः, अथे मजुगु हुनिं सन्तोषप्रद मजु धयागु खः ।

थुथाय् हाकनं छक्कः चिबाखंया च्वज्या न्ह्यानाच्चंगु दु । न्हू च्वमिपिं बुलुहुं खनेदया वयाच्चंगु दु । चिबाखंयात कयाः ज्याइवः व पत्रिकां मुक्तं ल्याः नं पिकिया हयाच्चंगु दु । उकिं निराशा जुइमाःगु अवस्था थ्यक मदु धयागु खः ।

नेपालभाषाया चिबाखं धात्थे चिबाखंथे मजूसे चिहाकःगु बाखंजक जुयाच्चंगु दु । छिगु छु बिचाः दु ?

थ्व खँ खः । चिबाखंया सैद्धान्तिक अवधारणा तयार मजुगु व थ्वया परिभाषाया अभिलेखन मजुगु हुनिं यानां हे खः । चिहाकलं च्वय्वं चिबाखं जुइ धइगु सामान्य मान्यताकथं चिबाखंत

च्वयाच्चंगु खनेदु ।

चिहाकलं च्वय्वं चिबाखं जुइ मखु । अथे जूसा न्ह्यागु नं बाखंयात चिहाकः याय्वं चिबाखं जुइ, चिबाखंयात ताःहाकः च्वय्वं बाखं जुइ । यद्यपि फुक्कं चिबाखं चिहाकलं च्वयातःगु मदु । दुर्लभलाल सिंह, भूषणप्रसाद श्रेष्ठ, श्याम आशा, गोविन्दमान श्रेष्ठ लिपा सुधीर खवाबि, सौरभ शाक्य, सुनील बजाचार्य, नरेश अमात्य, रेणु श्रेष्ठपिनिगु चिबाखंया बां प्रभावकारी जू । तर अप्ठ्ये चिबाखं विना अवधारणा च्वय्यु यानाच्चंगुलिं थ्वया बां (आकार) अनिश्चित जुयाच्चंगु दु ।

नेपालभाषाया चिबाखंया विकासया नितिं छु उपाय दुथें च्वं ?

चिबाखं सम्बन्धि अध्ययन अनुसन्धान, थ्वया म्हासीकायात कयाः चर्चा बहस दुवाला अलय् थ्व विधाया च्वज्याया निरन्तरता जुइमाल । ने.सं. १०७३ निसें च्वज्या न्ह्याना वयाच्चंगु थ्व विधाय् थौतक नं अध्ययन अनुसन्धान मजुगु, थ्वया सैद्धान्तिक पक्षयात कयाः गनं छुं ज्या मजुगु चिन्ताया विषय खः । अथे जुगुलिं थ्वया परिभाषाया अभिलेखन जुइमाल नापं थ्वया विकासया नितिं थीथी कथया सिर्जनात्मक ज्याया कुतः जुइमाल । जुयाच्चने माल । सुभाय् ।

मिहगः व थौं

क्यालेण्डरय् प्रजातन्त्रया ह्याउँ-तिथि मन्त । गणतन्त्रया रंगीन किरा खनेदत ।

ग्वारग्वारा दाल-गणतन्त्र दिवस । दासि दासि वल-लसताया न्हि । सरकारं भःभः धाय्क तःगू ज्याइवः तल । ज्याइवः मध्ये छगू - छगू मन्त्रालयं 'किपा धेधेबल्लाः'या ग्वसाः ग्वल ।

द्वलद्वः कलाकारतयसं ब्वति काल । सिरपाः बीत किरा लय्यु थाकुल । ..... अन्तय् छपुचः नेता दुथ्याःगु 'ल्यज्या-पुचल' सिरपाः क्वःछित ।

नुगः खुँकाः, खवाः चर्काः, न्हासं चुयाः ल्यःगु किराया शीर्षक 'मिहगः व थौं' । किराय् ह्वगं-तपुलि व नांगागु तुति दुपिं मन्त ग्वारगिगु दथुलैय् दनाच्चंगु दु । सार्वजनिक रूपं सिरपाः घोषणा याय् न्हयः नेतातय् पुचलं उगु किराया स्रष्टायात छगू तःधंगु होटलय् पाहाँ ब्वनाः स्वांमू लःल्हाल्हां न्हायपनय् स्वांपुल ।.....

लिच्वः पिदन । उम्ह कलाकारया किरा सर्वोत्कृष्ट जुल । सिरपाः त्याकूगु शीर्षक ला व हे खः 'मिहगः व थौं', तर किराय् दुगु लू

हिल । किराय् खनेदुपिं मन्तय् तपुलि आः च्वापुगुं थें तज्जाः, तुतिइ लाकां पालापालां थी । इपिं दनाच्चंगु लें प्यखेरं माथं वं ।

न्हायक'थे' थीगु लाकामय् म्हास्यूतास्यूथें च्वपिनि गिर्जिमिर्जिगु ख्वाः खने दयाच्चन ।

किपा स्वयाच्च्वपिं सर्वसाधारणं थःथवय् ब्याकाच्चंगु खँ न्येनेबलय् इमि मिखाय् उगु ख्वाःपाः बासिगु, मुं नवःगु मायवःथें नं च्वं, नकतिनि जक हा फ्वाल्हाया वय्क छुनाच्चंगु दुसिमरिथें नं च्वं !

नेपालभाषाया चिबाखंया विकासया नितिं छु उपाय दुथें च्वं ?

उपाय ला माक्वं दु । उपाय स्यूपिनि इलं भाय् मल्हाःगु जक मजिल । छुं मखुसां

न्हयलुवा व न्हयजुवाःपिनि चिबाखं ब्वनेगु ज्या याय्माल । उंसि मचासें थःमहं च्वयागु नं लिसा लिसा कयाः ब्वनाः तिनि न्हूगु च्वय्यु याय्माल । चिबाखं गोष्ठीइ सहलह जुइबलय्

थःमहं अप्ठ्ये नमवासें छम्ह बांलाःमह श्रोता जुयाः च्वनेमाल ।

प्याखं

छम्ह नच्चाह मिमामचा छैय् न्हयःनेया दुबुलिइ थःगु हे लसय् हिसि दय्क प्याखं ल्हयाच्चन । वया जःखः मां, अबु, दाजुकिजा, तताकेहें, थितिपिं नं दु । उपिं वया प्याखंपा कयाच्चंगु पहः, म्ये हालाच्चंगु सः न्यनाः स्वयाः लय्तातां थुकथं ल्हाः संकुसा बांलाइ, उकथं मिखा भाय् याःसा न्हयइपुइ धकाः धयाच्चन । थःमह नं सःसःथें स्यनाच्चन । व मिसामचां नं थितिपिन्सं धाधाःथें यानाः क्यनाच्चन ।

उबलय् त्वाःयापिं लैजुवा गुम्हसिनं वयात स्वयावन । गुम्ह स्वयत्त पलख दनसा गुम्हसिन वयात बांलाः धकाः हःपाः बियावन ।

अथे हे, पलख जायकाः अन मेपिं छम्हनिम्ह स्वकुमित नं थ्यन । उपिं न प्याखं स्वयखना लय्ताःगु सीदु । उमिसं नं ल्हाःपा थानाः प्याखं बांलाः धकाः च्वछयाच्चन ।

उपिं मध्ये छम्हसिन धाल - का हाकनं छक्कः न्हाचथें मनचाय् ल्हाः तयाः फनन् चाःह्यु सा । वं धाःथें यानाक्यन । उबलय् स्वकुमि छम्हेसिन वइत 'ना,

थ्व वसः फिनाः ल्हुं धकाः वसः बिल । वं थःके दुगु वसः त्वःताः नकतिनि ब्यूगु न्हूगु वसः फित । न्हूगु वसः फी खनाः व लय्ताल ।

लय्तातां वं वसः ब्यूम्हेसिन धाःथें ल्हाःभाय् यानाः म्हा संका क्यन ।

मेम्हेसिन वयात तुति न्ह्याइगु पाउजेब बिल ।

छिरिङ्ग छिरिङ्ग सः वय्काः वं तुतियात फनन् चाः हुइकल ।

हाकनं मेम्हेसिन वयात ग्वाली तःजागु लाकां बिया धाल - 'ना, थ्व लाकां न्ह्यानाः ल्हु, तुति स्याइमखु ।

थुकथं वयात गुम्हेसिन छ्यनय् छुइगु सा गुम्हेसिन न्हायपनय्, गुम्हेसिन ककुइ तीत धकाः बाबांलाःगु तिसा भुम्का थीथीकथया ज्वलंत बिल ।

छम्हेसिन ला वयात ल्हाःपा जाय्क धेवाप्पः बिल ।

व भं लय्ताल । व उमिसं ब्यूलिसें लय्तातां

धाःधाःकथं प्याखंपा कयाः क्यनाच्चन । आः वयात थः मां, अबु, दाजुकिजा, तःकेहेंपित स्वयाः जिं ल्हयाच्चनागु प्याखं गथे च्वं धकाः न्येनेकं मलानान ।

पुष्कर माथेमा

चिबाखं धइगु छु खः ?

आख्यान सिर्जनशीलताया लघुत्तम, तर सशक्त आयाम खः चिबाखं । बिन्दुदुने दुबिनाच्चंगु सिन्धु खः, चिबाखं । उपन्यास सँझ्याः खःसा बाखं तिकिझ्याः खः, अलय् चिबाखं क्वय्युप्याः खः । क्वय्युप्याः सदृश्य चिकिचाधंगु सिर्जना जूसां चिबाखनं

विशाल यथार्थयात न्हयब्वइ । उच्चतम कल्पनाशीलताया शूक्ष्मतम कलात्मक अभिव्यक्ति हे चिबाखं खः ।

नेपालभाषा साहित्य चिबाखंया अवस्था गथे दु ?

नेपालभाषा साहित्य ख्यलय् चिबाखंया अवस्था फिसलय् ह्वयाच्चंगु स्वांथे च्वं । नेपालभाषा साहित्य ब्वनेगु अभ्यास उत्साहप्रद खनेमदुसां साहित्यकारपिन्सं चिबाखं च्वय्युपाखे उत्साह क्यनाच्चंगु दु - थ्व हे दकलय् लुदनापुस्सेच्वंगु खँ खः । चिबाखं सिर्जनाया ख्यलय् न्हून्हुपिं च्वमिपिं खनेदयाच्चंगु दु, तर पिथनेगु माध्यम गाक्क मदु; पिथन हे धाःसां ब्वनीपिं मदु, ब्वन हे धाःसां चर्चा याय्यु, प्रतिक्रिया बीगु चलन मदु । थजाःगु प्रतिकूल अवस्थाय् नं आख्यानया दकलय् न्हूगु आयाम चिबाखंपाखे सर्जकतय्यु आकर्षण आस याय्वहःगु खँ खः ।

नेपालभाषाया चिबाखं धात्थे चिबाखं मजूसे चिहाकःगु बाखं जक जुयाच्चंगु दु, छिगु बिचाः छु दु ?

शाब्दिक रूपं धाय्यु खःसा चिबाखं धइगु चिहाकःगु बाखं हे खः । ताहाकःगु बाखनं बिइगु आख्यानत्मक अभिव्यक्ति वा सन्देश म्हा खँवलं सम्प्रेषण याय्यु सशक्त क्षमताया सिर्जना हे चिबाखं खः । तर थुलि धयाः चिबाखंया बिस्कं विशेषतायात कय्च्याय् फइमखु । साहित्य ख्यलय् चिबाखंया स्वतन्त्र म्हासीका दय्युंक्कूगु दु । ताःहाकः जुइवं तुं बाखं जुइमफइथें चिहाकः जुइवं तुं चिबाखं नं जुइफइ मखु । इन्द्र, कौतुहलता व रहस्योद्घाटनया नापनापं शाब्दिक मितव्ययिता, तात्क्षणीकता, पूर्णता, सटीक सन्देश, गतिशील प्रवाह व कलात्मकता थजाःगु गुण धाःसा थ्व उप-विधाय् दय् हे माः । छतिरिग अचार म्येचुइ थीकेबलय् म्हा हे सिरिग जुइगु थजाःगु प्रभाव चिबाखनं लाकेफ्यमाः ।

नेपालभाषाया चिबाखंया विकासया नितिं छु उपाय दुथें च्वं ?

उत्साहबद्धक लकस मदुसां चिबाखं सिर्जनापाखे च्वसा न्ह्यानाच्चंगु हे तःधंगु खँ खः । मांभाय्प्रतिया थ्व मतिनां जाःगु भावना हे दकलय् माःगु खँ खः । मथुरा साय्मिपाखे व्यक्तितगत स्तरं जुयाच्चंगु छं यं बियाः चिबाखं च्वकेगु कुतः व 'सः छगू फरक अभिव्यक्तिया' नामं जुयाच्चंगु सङ्गित नियमित ज्याइवः समग्र नेपाःया नितिं हे च्वछाय्बहःगु ज्या खः । थ्व क्रमयात अफ तफाय्का यंकेदुसा तसकं बांलाइ । सिर्जना हे सम्पूर्ण मखु, वया सवाः काइपिनिथाय् थ्यकेगु माध्यम नं उतिक महत्वपूर्ण जुइ, उकिं चिबाखंयात थाय् बीगु पत्रपत्रिकात ला मा हे माल । नापनापं चिबाखंया सैद्धान्तिक ज्ञान व कलाबारे स्येनेकने याय्यु, सहलह याय्यु, समीक्षा याय्यु अभ्यास ब्वलंकेफत धाःसा नेपालभाषा साहित्यय् चिबाखंया ख्यः तब्याइगु सम्भावना यक्व हे खनेदु ।

पराक्रम

माकलं कलाःचित फुइँ क्यकयं धयाच्चन, "थौं जिं चटकय् कया करामत क्यना स्यूला छं ? घःचाः दथुं तिन्हया, खिपतय् ब्वांय् वनाः, छयनं चुयाः च्याम्पतिथे चाःहुला ... !"

कलाःमह भाःतम्हेसिया पराक्रम दङ्ग जुयाः न्यनाच्चन ।

अंगलय् लिधना त्यानु लंकाच्चंमह चटके मुसुमुसु न्हिलाच्चन ।

गोदावरी नरपालिकाया स्वक्वःगु नगरसभा

गोदावरी नगरपालिकाया स्वक्वःगु नगरसभापाखें १० अर्ब ५०० करोड ३६० लाख ६४६: तका बराबरया अनुमानित बजेट पारित जूगु दु।

विहीवा: नगरया केन्द्र बज्रवाराहीइ जूगु उगु सभाय नगर प्रमुख गजेन्द्र महर्जन आर्थिक वर्ष २०७६/७७या बजेट, नीति व ज्याइव: न्हयब्वयादीगु खः। उगु ज्याइवल्य संघीय सांसदीपं नवराज सिलवाल, पम्फा भुसाल, पुर्वसांसदीपं सुशीला नेपाल, उदय शम्शेर राणापिनिगु उपस्थितिइ नगर प्रमुख गजेन्द्र महर्जन बजेट कार्यक्रम सार्वजनिक यानादीगु खः।

उगु सभा नगरस्तरीय बजेट, योजना व ज्याइव: अन्तर्गत ५०० करोड ९९० लाख ६४६: खर्च व वडा सञ्चालन नाप वडास्तरीय योजनाया निति १४० करोड ७०० लाख बजेट फ्या:गु दु। सतक

बोर्डया निति ५०० लाख, सांस्कृतिक संस्थान पर्यटन मन्त्रालयया ५०० लाख, प्रदेश सशर्त अनुदान ७० करोड, संघीय समपुरक अनुदान ३० करोड, संघीय विशेष अनुदान ३० करोड, जिससपाखें ३० करोड, लागत सहभागिता ३० करोड, चालु खर्च सामाजिक सुरक्षा नाप प्रदेशतक ६२० करोड ६७० लाख सञ्चित कोषपाखें विनियोजन या:गु दु।

धिमबा डान्सया निन्हुया कार्याशाला गोष्ठी क्वचाल

धिमबा डान्स एण्ड मोर, यलया वसालय निन्हुयक जूगु नृत्य कार्याशाला गोष्ठी क्वचाल। अन्तर्राष्ट्रिय स्तरया गुरुपिं चरण प्रधान व ज्याक्लिन् स्टिनवर्गलिसे वयक:या पुच:यात ढाका तपुलिं पुइका: मौलिक पहल लसकुस यासें न्ह्या:गु "नृत्य कार्याशाला गोष्ठी"इ न्हापांगु ब्वय नेपा:या मौलिक धिमे प्याखं स्यनेगु ज्या गुरु सुरोज महर्जनपाखें जूगु खः।

अनलिं ज्याक्लिन् स्टिनवर्गपाखे डच

प्याखं सहभागीपिन्त स्यानादीगु खः। लिपांगु ब्वय गोष्ठीया मू गुरु चरण प्रधानपाखें हुलाप्याखं नापनापं म्हायात गुकथं ल्वय पाखें तापाके फइ, अलय भीगु म्हाय हे ल्वय लिसे ल्वायगु थीथी शक्ति दु, उकियात भीसं सञ्चालन याय् सय्केमा:गु खँयात कया: प्रशिक्षण बियादीगु खः। उगु गोष्ठीइ ५३म्ह प्रशिक्षार्थीपिन्सं ब्वति का:गु खः। निन्हुयक न्ह्या:गु नृत्य कार्याशाला गोष्ठीस मतिनाया चिं कालबिल जूगु खः।

सूर-साधनाय रोजी डंगोल श्रेष्ठ

सांस्कृतिक संस्थान प्रत्येक महिनाया लिपांगु विहीवा: ग्वसा: ग्वया व:गु सूरसाधनाया १२गुगु श्रृंखलाय म्येहालामि रोजी डंगोल श्रेष्ठ भिंछ्णु म्ये न्यंकादिल। निगू दशकाया सांगीतिक जीवनय हालादीगु म्ये दथुइ लोकहवा:गु म्ये न्यंकादीगु थुगु ज्याइव: स्वकुमिपिन्सं अतिकं बांला:गु प्रतिक्रिया ब्यूगु खः।

असारया थ्व इलय् बुँज्या, थुकिया निति जुइगु संघर्ष, विकृति व आधुनिकतानाप स्वा:गु बि.नन्द वैद्य च्वयादीगु अलय अनिल तुलाधर लसय हनादीगु "निहिंछि निहिंछि चिच्छि, चिच्छि" म्ये न्हयब्व:सें न्ह्या:गु थुगु ज्याइवल्य "लै पं वा रे दाइचा जित:..." , "आजको समय भोलि आउँदेन", "म जन्मेको शहरभन्दा गाउँ राम्रो छरे", "अमी परीक्षा", "जे सुकै होस् मनको कुरा सुनिन्दन म त" न्यंकादिल।

सांस्कृतिक संस्थानया महाप्रबन्धक राजेश थापाया अध्यक्षताय जूगु ज्याइवल्य मूपाहां जनकवि दुर्गालाल श्रेष्ठ, विशिष्ट पाहां वरिष्ठ म्येहालामि प्रेमध्वज प्रधान, राष्ट्रियसभा दुज: खेम नेपाली, सांसदीप कृष्ण राई, मैनाकुमारी भण्डारी, वसन्त मानन्धर, प्राज्ञपिं कविता आले, पवित्रा घर्तीमगर पाहांकथं भायादीगु खः।

संस्कृति व पर्यटन प्रवर्द्धनयात कया: अन्तरक्रिया

यलया संस्कृति व पर्यटन प्रवर्द्धनय सञ्चारया भूमिकायात कया: अन्तरक्रिया ज्याइव: जुल। उगु ज्याइव: नेवा: पत्रकार राष्ट्रिय दबूया ग्वसालय यल महानगरपालिका समाज कल्याण महाशाखाया ग्वाहालिं ताम्राकार समाजया भवनय जूगु खः।

उगु अन्तरक्रिया ज्याइवल्य मूपाहांकथं संघीय मामिला तथा स्थानीय मन्त्रालयया सहसचिव रुद्रसिंह तामाडया भायादीगु खः। अन्तरक्रिया ज्याइवल्य यल महानगरपालिका सामाजिक विकास संयोजकलिसे वडा ल्या: २४या वडाध्यक्ष दिनेश कार्की, १६ वडाध्यक्ष निर्मलरत्न

शाक्य, २१ वडाध्यक्ष रविन्द्र महर्जन, नेपालभाषा टाइम्सया सम्पादक सुरेशकिरण मानन्धर, कान्तिपुर न्हिपौया संवादाता प्रशान्त माली, कल्पना महर्जन व यलया पर्यटनबिज्ञ दिनेन्द्र श्रेष्ठपिन्सं उगु बिषयस थ:थ:गु बिचा: तयादीगु खः।

यल जिल्लाया सचिव राजेश बज्राचाय न्हयाकादीगु उगु ज्याइवल्य पत्रकार दबूया केन्द्रिय मूख्याञ्जे सुनिल महर्जन लसकुस यानादीगु खः। केन्द्रीय नाय: श्रीकृष्ण महर्जनया सभाध्यक्षताय जूगु उगु ज्याइवल्य यल जिल्लाया नाय: सुरज व्यञ्जनकार सुभाय बियादीगु खः।

यलय् उत्कृष्ट मचा पुचः घोषणा

यल महानगरपालिकाया समाज कल्याण महाशाखाया ग्वसालय यल महानगर दुनेया उत्कृष्ट मचा पुच:या घोषणाया नापनापं सिरपा: ल:ल्हात।

यल नगर दुने १२०० ग्वाल क्लब मध्ये ३५०० क्लब ब्वति का:गु खः। उगु ज्याइवल्य मूपाहांकथं भायादीम्ह यल महानगरपालिकाया सामाजिक समितिया संयोजक दिनेश कार्की त्रिपद्मा बाल क्लब न्हाप, न:त्वा: मचा पुच: ल्यू व भाष्कर बाल क्लब लियांल्य ला:गुलिं

दिसिपौ, स्पीकर नापं मतिनाया चिं ल:ल्हानादिल।

अथेहे, श्री चण्डी आदर्श सरल प्रकृति क्लव व श्रमिक शान्ति प्रकृति क्लबयात ह:पा: सिरपा: ला:गु खः।

समाज कल्याण महाशाखाया प्रमुख बाबुराजा महर्जनया सभाध्यक्षताय जूगु उगु ज्याइवल्य प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत प्रेमप्रसाद भट्टराई, सुप्रभा शाक्य, सरिता महर्जन व ज्ञानीशोभा महर्जनपिं पाहांकथं भायादीगु खः।

मेयर...

प्रमुखयागु थजा:गु कार्यशैलिपाखें आजित जूगु धासें विपक्षी दलया वडाध्यक्षपिनिगु संयाजनकर्ता तर्क जुयादीम्ह वडाध्यक्ष महर्जन धयादिल, 'प्रमुख महर्जन नीति व ज्याइव:यात कया: मा:कथं सहलह याके मबिल। इलय सहलह मयायगु, हथासं पारित यायगु मनसायं हे असार महिनाया अन्तिम दिनस नगरसभाया मुँज्या तयादीगु जुइमा:।'।

१०गु वँदे संशोधन प्रस्ताव

- (१) महानगरपालिका क्षेत्र दुने वि.सं. २०२१ व २०३८ सालय नापी जूगु व मजगु वडाया नापी यायगु।
- (२) सामुदायिक ब्वनेकुथि व कलेजया निति अनुदानया व्यवस्था, पूर्वाधार व गुणस्तरीय शिक्षा सुधार।
- (३) ७०दँ पूवना: सामाजिक सुरक्षा भत्ता कयादीपिं ज्येष्ठ नागरिकपिं निमोनिया ल्वचं संक्रमण मजुइमा धका: प्रतिरोधात्मक प्रिभिन्डियर १३ भ्याक्सिन बीगु ज्याइव:।
- (४) नेपाल सरकारया नीतिकथं बजेट उत्पादन व लजगा:लिसे अन्तरसम्बन्ध जुइमा:गुलिं छगू वडा छगू मंका: लजगा:या नीति नालेमा:गु।
- (५) वडायात स्वंगू तगिमय वर्गीकरण याना: तगिं १यात छगू करोड न्ययगु लखतका, तगिं २यात छगू करोड न्हयन्यागू लखतका व तगिं ३यात २गू करोड न्हयन्यागू लखतका कायम यायमा:गु।
- (६) विश्व सम्पदा धलखय दुथ्याकात:गु लागा, सम्पदा लागाया मू सतकपाखे खनेदुगु छँखा छगू हे कथंया रंग तयमा:गु।

- (७) पर्यटक शुल्कपाखें म्हाइगु धेबा पर्यटन लागाय खर्च यायमा:गु।
- (८) कार्यालय आवश्यक जनशक्तिया ल्या: क्व:छीमा:गु।
- (९) बजेट अबण्डामा तय मदइगु।
- (१०) सम्पदा बिस्तिइ निजी आवास निर्माण मापदण्ड संशोधनलिसे कार्यविधि तयार याना: लागू याय मा:गु।

प्रमुख तजविजय धेबा खर्च याय दइगु कि मदइगु ?

सहमतिइ वयत दकलय् थाकूगु विषय संशोधन प्रस्तावया बुँदा ल्या: ९ जुयाब्यूगु दु। प्रमुख महर्जन नीति व ज्याइव:पाखें १४० करोडतका तजविजय खर्च याय दयमा:गुकथं अबण्डाय तयात:गु दु। थ्व हे विपक्षी दलया नगरसभाया दुज:पिनिगु मू असहमतिया विषय खः। 'सरकारया नीतिकथं बजेट अबण्डाय तयमज्यू। उकिं फुकक शीर्षक बण्डाय तयमा:।' वडा ल्या: १५या वडाध्यक्ष सुदर्शन मिश्रं धयादिल।

प्रमुख महर्जन निर्वाचित जुइसात २०७४/०७५या ज्याइवल्य १४० करोडतका बजेट अबण्डाय त:गु खः। विपक्षी दलया वडाध्यक्षपिनिगु विरोधया बाबजुद २०७५/०७६य कार्यापालिका ज्याइव: स्वीकृत यायकथं ९० करोडतका अबण्डाय त:गु खः। 'तर वयकलं कार्यापालिकापाखें छलय याना: हे ९० करोडतका खर्च यानादिल। थुगुसी अबण्डाय धेबा तय हे मज्यू धका: संशोधन दर्ता याकागु खः।' वडाध्यक्ष मिश्रं धयादीगु दु।

अबण्डाय तयात:गु धेबा विकास निर्माणय हे खर्च जुइगु न्हयथनादिसे महर्जन अबण्डाय बजेट तयगु विषययात आपत्तिजनककथं कायमज्यूगु जिर्कार यानादिल।

'सप्तपाताल' ...

बुंगद्य: व मीननाथया जात्रा क्वचा:गु खबर स्वर्गया ईन्द्र व पाताल लोकया नागराजायात थ्यंकेत थ्व हे पुखू छ्यलीगु खः। न्हापा लगभगल्य ७०पुखू दुगु खः। थजा:गु महत्वपूर्ण पुखू अतिक्रमण जुजुं वनाच्वंगुलिं स्थानीयबासीं न खास हे च्यूता: तयामच्वंगु इलय लगभग:- सातदोबाटोपाखे अशोक स्तूप ज:ख:या जग्गा अतिक्रमण या:गु संस्था सेनाया राजदल गण, यल जिल्ला अदालत, मालपोत, नापी, जिल्ला पशु कार्यालय, स्काउट भवन आदि खः।

उगु ज्याकुथिपाखें न जग्गा किताकाँट यायधुकूगु दु। सरकारी ज्याकू व ब्वनेकुथि दयकूसां स्थानीयबासीं वास्ता मयानाच्वंगु खः। तर थजा:गु महत्वपूर्ण पुखू न्हना वनाच्वंगु अवस्थाय सर्वोच्च अदालतपाखें गुगु आदेश जारी या:गु खः, उकिं धा:सा सम्पदाप्रेमि त लयता:गु दु।

'लिबाकक हे जूसां न्याय ल्या:गु दु, सम्पदा ल्यंकेगु ख:सा निराश जुइमज्यू, धैर्य ज्या यायमा:।' सर्वोच्चया आदेश वयधुंका: छम्ह स्थानीय न्हयलुवां लसता प्वंकूगु दु।

किता नं. २१२स दुगु पुखू थौंकेहय थ्यंमथ्यं निपी जग्गाय सीमित जुयाच्वंगु दुसा आ: पुखू क्वत्यला: दयकात:गु नमूना मच्चिन्द्र आवासीय माविना न्यागू भवन थुना: १४पी १०आना २ पैसाय पुखूयात हाकनं पुन:जीवन बीत्यंगु दु।

ऐतिहासिक नापं महत्वपूर्ण 'सप्तपाताल' पुखुलिइ वि.सं. २०६० सालय ब्वनेकुथिं सपिङ्ग कम्प्लेक्स दयकेत स्वयं स्थानीयबासी जागरुक जुया: सम्पदाया पुन:जीवन, संरक्षण नापं सम्बर्द्धन यायगु निति वि.सं. २०६१ साल भाद्र ४ गते रीट दायर या:गु खः।

हामी नेपालीहरू जुनसुकै क्षेत्रमा पनि काम गरेर देखाउन सक्ने अवस्था छ र सल पनि हुन सकिन्छ। नयाँ प्रविधि तथा क्षेत्रहरूमा हामी जानै पर्छ। मुख्यतः हामीमा प्रतिबद्ध लगनशिलता, आँट र साहस चाहिन्छ।

नेपाल सरकार

सञ्चार तथा सूचना प्रविधि मन्त्रालय
सूचना तथा प्रसारण विभाग

